Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4853/25
19.3.2026. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Татјане Лемајић, председника већа, Марије Бошковић и Слободана Керановића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ксенија Булатовић, адвокат из Београда, ул. Душана Вукасовића бр. 64/27, против туженог "Електродистрибуција Србије" д.о.о., са седиштем у Београду, Нови Београд, ул. Булевар уметности бр. 12, чији је пуномоћник Владимир Ивић, адвокат из Београда, ул. Курсулина бр. 1, ради утврђења, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 47859/21 од 21.6.2024. године, у седници већа одржаној дана 19.3.2026. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 47859/21 од 21.6.2024. године у ставу првом, другом, трећем и четвртом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Трећег основног суда у Београду П 47859/21 од 21.6.2024. тако што се обавезују тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 125.249,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди неистинитост рачуна за електричну енергију по основу записника о неовлашћеној потрошњи бр. 3011714-310219500 од 10.2.2021. године.

Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди неистинитост записника К1 218 0058720 од 5.2.2021. године.

Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се

утврди неистинитост записника К2 218 0000935 од 5.2.2021. године.

Ставом четвртим изреке, одбијен је предлог за одређивање привремене мере тужиоца којим је тражио да се туженом наложи да одмах по пријему решења, а најкасније у року од 24 сата успостави несметано коришћење електричне енергије тако што ће поставити и прикључити бројило на електромрежу за потребе породичне стамбене зграде у ..., ..., изграђене на кп.бр. ... КО ..., уписане и описане у листу непокретности бр. ... КО ... и омогућити несметано коришћење електричне енергије за породично домаћинство тужиоца, а под претњом новчаног кажњавања.

Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 152.249,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до коначне исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11 са каснијим изменама и допунама) у вези члана 39 Закона о извршењу и обезбеђењу (Службени гласник РС бр. 106/5 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП с обзиром да су у пресуди наведени разлози о битним чињеницама, не постоји противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини изведених доказа, те се правилност чињеничног стања и примена материјалног права са сигурношћу може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник објекта који се налази у ... у Ул. ... (Ул. ...) и за наведени објекат тужилац је регистрован код туженог као корисник електричне енергије, мерно место ЕД бр. ... Дана 5.2.2021. године овлашћена лица туженог извршила су ванредну контролу мерног места којом приликом су консатовали да је тужилац фактички корисник електричне енергије за домаћинство са двотарифним мерењем и уграђеним уређајем за ограничавање снаге које има надземни трофазни прикључак директно до металног мерно разводног ормана (МРО) у коме се налази електрично бројило бр. ..., а који орман је измештен и откључан као и да су оштећене пломба овлашћеног тела, пломба дистрибутера на главним осигурачима и пломба дистрибутера на прикључном делу, па су прикључак, мерно место и прикључење на мрежу неисправни и постоји могућност отварања бројила и манипулације. У записнику о контроли мерног места К1 бр. 218 0058720 и записнику о неовлашћеном коришћењу електричне енергије К2 бр. 218 0000 935 овлашћена лица туженог су констатовала да су оштећене пломба овлашћеног тела за оверавање мерила и онемогућено правилно регистровање електричне енергије преко мерног уређаја (бројило оштећено враћају се стања), да је извршена самовласна замена главних осигурача и да су лимитатори без пломбе, па постоји неовлашћено коришћење електричне енергије коришћењем електричне енергије без мерног уређаја, мимо мерног уређаја или преко мерног уређаја на коме је онемогућено правилно мерење и коришћење електричне енергије преко мерног уређаја на коме су оштећене пломбе

система односно овлашћеног лица и да је потребно одјавити мерно место. Након извршене контроле мерног места и констатовања затеченог стања овлашћена лица туженог су фотографисала лице места али електрично бројило нису демонтирали и однели. На основу наведеног записника о неовлашћеном коришћењу електричне енергије К2 бр. 218 0000935 од 5.2.2021. године тужени је обрачунао накнаду за неовлашћену потрошњу електричне енергије у периоду од 5.8.2020. године до 5.2.2021. године у укупном износу од 519.815,73 динара и тужиоцу је испоставио рачун бр. 3011714-310219500 од 10.2.2021. године који је доспевао за плаћање 25.2.2021. године. Наведени рачун тужилац је у целости платио туженом током трајање ове парнице, након чега је тужени почетком јуна 2022. године поставио ново електрично бројило и мерно местоје поново прикључио на електродистрибутивну мрежу.

Према налазу и мишљењу судског вештака електротехничке струке од 4.8.2023. године, на основу записника о неовлашћеној потрошњи електричне енергије К1 и К2 од 5.2.2021. године и фотографије мерног места ЕД бр. ... на дан контроле мерног места 5.2.2021. године на мерном месту у ..., ..., било је неовлашћене потрошње електричне енергије. Према усменом изјашњењу судског вештака из приложених фотографија се види да је државна пломба оштећена, а пример оштећења је челична жица која је развезана, што је очигледно на фотографији у списима, челична жица је део пломбе. У конкретном случају се ради о индукционом бројилу производње “Искра Крањ” који има механички бројчаник, тако да када се при оштећењу пломбе скине горњи поклопац под којим се налази бројчаник, постоји могућност да се кочи бројчаник неким обичним предметом, а неки корисници коче периодично, неки то раде само ноћу, али суштина је да бројило региструје мању потрошњу електричне енергије.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, применом материјалног права, и то одредби чланова 198 став 1 тачке 4 и 5, 199 став 1, 2, 3, 5, 6 и 7, 200 став 1 и 4, 204 став 1 тачка 1 Закона о енергетици, члана 54 тачке 4, 7 и 8 Уредбе о условима испоруке и снабдевање електричном енергијом (“Службени гласник РС” бр. 63/2013 и 91/2018), члана 55 став 1, 2 и 6 Уредбе о условима испоруке и снабдевање електричном енергијом, те члана 448 став 1 и 449 став 1 и 3 Закона о извршењу и обезбеђењу, првостепени суд је закључио да тужбени захтев тужиоца није основан, јер је тужени као оператер дистрибутивног система овлашћен да врши редовну и ванредну контролу мерних места преко својих овлашћених лица, те да сачини записник о извршеној контроли мерног места којим ће констатовати затечено стање прикључка мерног места и прикључка на електродистрибутивну мрежу, као и да у случају неовлашћене потрошње електричне енергије сачини записник о неовлашћеној потрошњи, који садржи утврђено чињенично стање чији прилог чини и доказни материјал. У спорном обрачунском периоду на мерном месту тужиоца постојало је неовлашћено коришћење електричне енергије, будући да су оштећене пломба овлашћеног тела на електричном бројилу, пломба дистрибутера на главним осигурачима и пломба дистрибутера на прикључном делу, те је извршена самовласна замена главних осигурача, чиме је омогућено да се на мерном месту користи електрична енергија преко мерног уређаја на коме је онемогућено правилно регистровање преузете електричне енергије и преко мерног уређаја на коме су оштећене пломбе система, па је тужени као оператер дистрибутивног система био овлашћен да на основу сачињених записника о контроли мерног места и записника о неовлашћеном коришћењу електричне енергије изврши обрачун накнаде за неовлашћено преузету електричну енергију на предметном мерном месту.

Тужилац, на коме је био терет доказивања, у смислу одредбе члана 231 ЗПП, није пружио доказе на околност да су радње којима се омогућава неовлашћено коришћење електричне енергије могле да предузму друга лица, односно да је мерно

разводни орман на предметном мерном месту у коме се налази електрично бројило и други уређаји било доступно сваком лицу, а имајући при томе у виду да су кључеве предметног мерног разводног ормана поседовале само парничне странке, а да тужени нема интерес да предузме спорне радње неовлашћеног коришћења електричне енергије, као и да је тужилац као корисник електричне енергије имао обавезу да обавести туженог као оператера о свим сметњама или оштећењима на мерним и припадајућим уређајима. Тужилац је исплатом потраживања туженог на спорном рачуну признао дуг на име накнаде за неовлашћено предузету електричну енергију, а имао је могућност да у том циљу, уколико је сматрао да на мерном месту није било неовлашћене потрошње електричне енергије, по обустави електричне енергије од стране туженог поднесе тужбу ради сметања државине, уз предлог за одређивање одговарајуће привремене мере.

Одлучујући о предлогу за одређивање привремене мере, првостепени суд је закључио да тужилац није учинио вероватним своје неновчано потраживање према туженом, у мери која би оправдала одређивање предложене привремене мере, нити постојање опасности по потраживање, односно неистинитост садржине спорних исправа сачињених од стране туженог, као и да ће без изречене мере намирење његовог потраживања бити осујећено и знатно отежано или да ће настати ненадокнадива штета, имајући при томе у виду чињеницу да је током трајања ове парнице тужени предметно мерно место прикључио на електродистрибутивни систем, чиме је тужиоцу омогућено коришћење електричне енергије.

Оваква одлука првостепеног суда правилна је и законита, али из других разлога.

Одредбом члана 194 став 1 ЗПП прописано је да тужилац може у тужби да тражи да суд само утврди постојање, односно непостојање неког права или правног односа, повреду права личности или истинитост односно неистинитост неке исправе.

Сходно одредби члана 238 став 1,3 и 4 Закона о парничном поступку, исправа коју је у прописаном облику издао надлежни државни орган и други орган у границама својих овлашћења, као и исправа коју је у таквом облику издала, у вршењу јавних овлашћења, друга организација или лице (јавна исправа), доказује истинитост онога што се у њој потврђује или одређује, а дозвољено је да се доказује да су у јавној исправи неистинито утврђене чињенице или да је исправа неправилно састављена, па ако суд посумња у аутентичност исправе, може да затражи да се о томе изјасни орган који такву исправу издаје.

Од правила да се тужбом за утврђење може тражити само утврђење постојања односно непостојања неког права или правног односа а да утврђење правних чињеница не може бити предмет ове тужбе, постоји изузетак који се односи на позитивну или негативну тужбу по питању истинитости исправе. Међутим, тужба за утврђење истинитости или неистинитости неке исправе се ограничава на утврђење да ли исправа потиче или не потиче од онога ко је у исправи означен као њен издавалац, али се не улази у испитивање садржине исправе па се правна заштита која се пружа у тој ситуацији тиче аутентичности потписа и издаваоца, а не њене садржине, јер утврђивање истинитости садржине неке исправе може да буде само предмет доказног поступка у спору поводом остваривања одређеног субјективног права, а не и тужбе за утврђење.

У конкретном случају тужилац је поставио тужбени захтев којим тражи да се утврди да су неистинити рачун туженог бр. 3011714-310219500 од 5.2.2021. године, као и записници К1 бр. 218 0058720 и К2 бр. 218 0000935 од истог датума указујући да су

наведене исправе међусобно противречне, односно да не садрже истоветан приказ чињеничног стања, чиме фактички тражи да се оцени истинитост садржине наведених исправа, а не њихове аутентичност.

Стога супротно жалбеним наводима тужиоца спорни рачун за електричну енергију туженог бр. 3011714-310219500 од 5.2.2021. године као и записници К1 218 0058720 и К2 218 0000935 од 5.2.2021. године представљају аутентичне исправе туженог, с обзиром на то да су их сачинила и потписала овлашћена лица у оквиру својих редовних радних дужности, а чињеницу да су ове исправе издате од стране туженог и прописно потписане од стране његових запослених тужени није ни оспорио.

Код изложеног заузетог правног становишта без утицаја су жалбени наводи тужиоца, које је истицао и током првостепеног поступка, да је у записнике и рачун унет неистинит садржај као и наводи да су записници међусобно противречни, јер исто представља чињенична питања која могу бити предмет оцене искључиво у поступку у коме се остварује одређено субјективно право.

Без утицаја су жалбени наводи да је првостепени суд погрешно тумачио разлоге због којих је тужилац уплатио износ по спорном рачуну за неовлашћену потрошњу с обзиром да код чињенице да је тужилац спорни рачун у износу од 519.815,73 динара у целости исплатио, тужилац правну заштиту може остваривати у парници ради повраћаја неосновано стеченог, у којој би се кроз доказни поступак могла испитивати основаност обрачуна и истинитост чињеница наведених у спорним записницима и рачуну.

Такође, супротно жалбеним наводима тужиоца правилно је првостепени суд одбио предлог за одређивање привремене мере али из других разлога.

Наиме, одредбом члана 460 Закона о извршењу и обезбеђењу прописано је да се ради обезбеђења неновчаног потраживања може одредити свака мера којом се постиже сврха обезбеђења, те су у даљем тексту наведене одредбе таксативно побројане врсте привремених мера за обезбеђење неновчаног потраживања.

Из наведене одредбе произлази да би се одредила привремена мера мора постојати узајамни однос који се састоји у сврси привремене мере да обезбеди потраживање које је предмет тужбеног захтева. Наиме, тужбеним захтевом тужилац тражи утврђење неистинитости рачуна за електричну енергију и записника К1 и К2 а са друге стране привременом мером тражи да се наложи туженом да успостави несметано коришћење електричне енергије тако што ће поставити и прикључити бројило на електро-мрежу за потребе стамбеног објекта тужиоца. Како се овако предложеном привременом мером не постиже сврха обезбеђења потраживања које је предмет тужбеног захтева, то је правилно одбијен предлог тужиоца за одређивање привремене мере. Поред наведеног, како је тужбени захтев тужиоца одбијен нису ни из тог разлога испуњени услови за одређивање привремене мере.

Међутим, решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке побијане пресуде донето је погрешном применом материјалног права због чега је исто морало бити преиначено. Наиме, чланом 153 став 2 ЗПП прописано је да ако странка делимично успе у парници, суд може с обзиром на постигнути успех да одреди да свака странка сноси своје трошкове или да једна странка накнади другој сразмеран део трошкова. Чланом 154 истог закона прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће се трошкови накнадити странци узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о

висини трошкова, одлучује суд ценећи све околности.

Стога је преиначена одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу петом изреке побијане пресуде па је применом одредби члана 153, 154 и 163 ЗПП имајући у виду успех туженог у овом спору, истом признати трошкови на име ангажовања пуномоћника-адвоката и то: за састав одговора на тужбу у износу од 13.500,00 динара, за приступ на четири одржана рочишта у износу од по 18.000,00 динара и на два неодржана рочишта у износу од по 11.250,00 динара, као и судска такса на одговор на тужбу у износу од 17.249,00 динара укупно 125.249,,00 динара, према важећој адвокатској и таксеној тарифи на дан доношења одлуке. Туженом на досуђени износ трошкова парничног поступка припада и законска затезна камата од дана извршности пресуде па до исплате, у складу са чланом 277 став 1 и 324 ЗОО.

Из наведених разлога, применом чланова 390 и 401 тачка 3 Закона о парничном поступку донета је одлука као у ставу првом и другом изреке ове пресуде.

С обзиром да је тужилац успео са жалбом у незнатном делу у погледу одлуке о трошковима, то је на основу члана 165 став 1, у вези члана 153 ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

Председник већа – судија
Татјана Лемајић ,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић